

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

I.CZĘŚĆ OPISOWA

1. ZAMAWIAJĄCY.....	3
2. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA.....	3
3. PRZEDMIOT INWESTYCJI.....	3
4. ZAKRES OPRACOWANIA.....	3
5.OPIS TERENU INWESTYCJI.....	3
6. WYNIKI BADAŃ GEOLOGICZNO - INŻYNIERSKICH.....	3
7. OPIS PROJEKTOWANEGO ROZWIĄZANIA.....	4
7.1 PRZEBIEG TRASY.....	4
7.2 MATERIAŁ I UZBROJENIE.....	5
7.3. STUDZIENKI KANALIZACYJNE.....	5
7.4. WPUSTY DESZCZOWE.....	6
7.5. ZBIORNIK RETENCYJNY.....	6
7.6. WLOT I WYLOT ZE ZBIORNIKA.....	7
7.8. RÓW KIERUJĄCY.....	8
7.9. SCHODY SKARPOWE.....	8
7.10. OGRODZENIE PROJEKTOWANEGO ZBIORNIKA.....	8
7.11. UKŁAD PODCZYSZCZANIA WÓD OPADOWYCH.....	9
7.12. LIKWIDACJA ISTNIEJĄCEGO UZBROJENIA.....	10
8.TECHNOLOGIA WYKONANIA ROBÓT.....	10
8.1 ROBOTY ZIEMNE.....	10
8.2 ROBOTY MONTAŻOWE.....	11
9. ODWODNIENIE WYKOPÓW NA CZAS BUDOWY.....	12
9.1. ANALIZA WARUNKÓW GRUNTOWO-WODNYCH I WYBÓR SPOSOBU ODWODNIENIA.....	12
9.2. OPIS PROJEKTOWANEGO ODWODNIENIA.....	13
9.3. OBLICZENIA HYDRAULICZNE ODWODNIENIA.....	14
9.4. ODWODNIENIE - IGŁOFILTRY.....	14
9.5. CZAS PRACY URZĄDZEŃ ODWADNIAJĄCYCH.....	15
9.6. ODWODNIENIE LINIOWE (POMPOWANIE BEZPOŚREDNIE).....	15
9.7. ODWODNIENIE OBIEKTOWE.....	16
9.8. POMPOWANIE REZERWOWE.....	17
9.9. ODPROWADZENIE WODY.....	17
9.10. UWAGI DLA WYKONAWCY.....	17

II.CZĘŚĆ ZAŁĄCZNIKOWA

Zał. nr 1 – Współrzędne geodezyjne

Zał. nr 2 – Studzienka kanalizacyjna – rysunek poglądowy

Zał. nr 3 – Tabela wymiarów dla studzienek kanalizacyjnych betonowych – kanalizacja deszczowa

Zał. nr 4 – Schemat separatora lamelowego 80/800

Zał. nr 5 – Schemat osadnika $V=5m^3$

Zał. nr 6 – Studzienka kanalizacyjna D23 z murowaną kinetą

III.CZĘŚĆ RYSUNKOWA

Rys. nr 0	Plan orientacyjny	skala 1:1000
Rys. nr 1-2	Plan sytuacyjny	skala 1:500
Rys. nr 3-6	Profil podłużny	skala 1:100/500
Rys. nr 7	Studnia przelewowa DP1	skala 1:25
Rys. nr 8	Studnia z regulatorem przepływu DR1	skala 1:25
Rys. nr 9	Przekroje przez zbiornik	skala 1:100/250
Rys. nr 10	Profil rowu kierującego	skala 1:100/500
Rys. nr 11	Profil rowu kierującego	skala 1:100/500
Rys. nr 12	Wylot WL1 – rys. tech.-konstr.	skala 1:50
Rys. nr 13	Wylot WL2 – rys. tech.-konstr.	skala 1:50
Rys. nr 14	Wlot WL3 – rys. tech.-konstr.	skala 1:50
Rys. nr 15	Umocnienie skarp zbiornika	skala 1:50
Rys. nr 16	Schody skarpowe – rys. tech.-konstr.	skala 1:25
Rys. nr 17	Brama wjazdowa do projektowanego zbiornika	skala 1:25
Rys. nr 18	Posadowienie układu podczyszczania	skala 1:50
Rys. nr 19	Studzienka D27 z zastawką	skala 1:25

I. CZĘŚĆ OPISOWA

1. ZAMAWIAJĄCY

Gmina Kołbaskowo, Kołbaskowo 106, 72-001 Kołbaskowo

2. PODSTAWA I ZAKRES OPRACOWANIA

Opracowanie wykonano w oparciu o następujące materiały:

- a) Aktualny wtórnik podkładu geodezyjnego w skali 1:500
- b) Dokumentacja geotechniczna warunków posadowienia obiektów budowlanych
- c) Warunki techniczne na odprowadzenie wód deszczowych
- d) Wizja lokalna i inwentaryzacja w terenie

W zakres niniejszej dokumentacji wchodzi projekt budowlany - wykonawczy.

3. PRZEDMIOT INWESTYCJI

Przedmiotem inwestycji jest budowa drogi gminnej w miejscowości Przeclaw wraz z budową kanalizacji deszczowej oraz zbiornika retencyjnego wraz z przebudową kolidujących z inwestycją sieci uzbrojenia terenu.

4. ZAKRES OPRACOWANIA

Zakres niniejszego opracowania obejmuje projekt wykonawczy budowy kanalizacji deszczowej oraz zbiornika retencyjnego.

5. OPIS TERENU INWESTYCJI

Przedmiotowa inwestycja znajduje się na terenach składowo – przemysłowych w północnej części miejscowości Przeclaw. Nawierzchnia terenu w większości pokryta jest płytami betonowymi gdzieśkolwiek pokrytymi warstwą asfaltu. Obszar objęty opracowaniem uzbrojony jest w sieć wodociągową i gazową, kanalizację deszczową i sanitarną oraz w sieć energetyczną i telekomunikacyjną.

6. WYNIKI BADAŃ GEOLOGICZNO - INŻYNIERSKICH

W podłożu projektowanego kanału i zbiornika wód deszczowych na terenie drogi wewnętrznej na działkach nr 45 i 46/3 w Ustowie występują zwałowe gliny piaszczyste (saCl) i głębiej piaski gliniaste (clsiSa), często przykryte lub przewarstwione piaskami drobnymi (FSa), piaskami pylastymi (siSa) i piaskami ilastymi (clSa). Na gruntach rodzimych leży gleba lub nasypy o miąższości 0.3 – 1.0 m.

Warunki wodne nie są w pełni korzystne dla budowy projektowanego kanału, zbiornika oraz wodociągu. W otworach nr 1, 3 i 7 brak przejawów wody gruntowej lub infiltracyjnej, w otworze nr 6 występuje jedynie sączenie na głębokości 3.5 m p.p.t. (tj. na rzędnej 21.41 m n.p.m.); w otworze nr 4 woda o zwierciadle swobodnym na głębokości 1.8 m p.p.t. (tj. 20.12 m n.p.m.); natomiast w otworach nr 2 i 5 występuje woda o zwierciadle napiętym, nawierconym na głębokości 2.2 – 3.3 m p.p.t.; a stabilizującym się na głębokości 1.6 - 3.1 m p.p.t..

W okresach roztopów i długotrwałych, intensywnych opadów zwierciadło wody w otworach nr 2, 4 i 5, przesycającej wzajemnie izolowane warstwy piasków w otoczeniu gruntów spoistych,

może podnosić się maksymalnie o ok. 0.7 m w stosunku do stanu stwierdzonego w otworach, do głębokości ok. 0.9 – 2.4 m p.p.t. W okresach takich w otworach nr 1 – 3 i 5 – 7 na stropie glin piaszczystych i piasków gliniastych, na głębokości ok. 0.3 – 1.4 m p.p.t., mogą pojawiać się krótkotrwałe sączenia wody infiltracyjnej.

W rejonie otworów nr 1, 3, 6 i 7 warunki wodne są dobre, natomiast w rejonie otworów nr 2, 4 i 5 projektowany kanał i poziom dna zbiornika przypadają poniżej ustabilizowanego zwierciadła wody gruntowej.

Warunki gruntowe są dobre, ponieważ całość rodzimych gruntów w objętej badaniami strefie budują grunty nośne (piaski warstw I – II i grunty spoiste warstw IV – V), a nośność uplastycznionych glin piaszczystych warstwy III także jest wystarczająca dla rur i studni kanału, oraz dla elementów umocnień brzegów zbiornika.

Przeważająca część urobku z wykopów nie będzie nadawać się na zasyпки w podłożu nawierzchni drogowych, są to bowiem grunty spoiste, bardzo wysadzinowe, a także wrażliwe na rozmakanie i oddziaływanie mechaniczne.

Według kryteriów określonych w rozporządzeniu MTBiGM z dnia 25 kwietnia 2012 r. w sprawie ustalania geotechnicznych warunków posadawiania obiektów budowlanych (Dz. U. z 27 kwietnia 2012 r., poz. 463) projektowane elementy kanalizacji deszczowej oraz wodociągu są obiektem należącym do drugiej kategorii geotechnicznej, a stwierdzone w podłożu warunki gruntowe są proste.

Powyższe wnioski należy rozpatrywać łącznie z normą PN-EN 1997-2.

7. OPIS PROJEKTOWANEGO ROZWIĄZANIA

W ramach inwestycji projektuje się budowę grawitacyjnej sieci kanalizacji deszczowej odprowadzającej wody opadowe z terenu objętego inwestycją do istniejącej sieci kanalizacyjnej deszczowej w miejscowości Przecław. W celu zabezpieczenia istniejącej kanalizacji przed zalaniem projektuje się zbiornik retencyjny bezpośrednio przed włączeniem projektowanego kanału do istniejącego układu kanalizacyjnego.

7.1 Przebieg trasy.

W zakres opracowania wchodzi wykonanie kanałów o następujących średnicach:

Ø0,80m – o długości L=974,8m,

Ø0,60m – o długości L=36,0m,

Ø0,40m – o długości L=118,9m,

Ø0,30m – o długości L=134,9m,

Ø0,25m – o długości L=30,2m,

Ø0,20m – o długości L=203,1m,

Układ wysokościowy projektowanej kanalizacji o został dostosowany do niwelety istniejącego i projektowanego terenu oraz jest wynikiem rozwiązania skrzyżowań z istniejącym i projektowanym uzbrojeniem podziemnym.

Zagłębienie dna kanałów wynosi od 1,51 m do 4,79 m p.p.t.

Spadki wahają się od 2 ‰ do 10 ‰.

Trasę projektowanej kanalizacji przedstawiono na planie sytuacyjnym.

Przejścia pod siecią ciepłą zaprojektowano przeciskiem w stalowych rurach ochronnych. Dla kanałów o średnicy Ø0,80m dobrano stalową rurę przeciskową o średnicy 1016x14,2mm i łącznej długości L=9m oraz podpory ślizgowe z rolkami o wysokości 45mm wykonane z PEHD z zamkiem ze stali ocynkowanej. Rozstaw podpór co 1m oraz nie dalej niż 0,15m z obu końców rury ochronnej. Przestrzeń pomiędzy rurą ochronną a przewodową zamknąć manszetą uniwersalną.

7.2 Materiał i uzbrojenie

Kanalizacja deszczowa została zaprojektowana z następujących materiałów:

- Kolektor deszczowy o średnicy Ø0,80m – Ø0,60m zaprojektowano z rur z żywicy poliestrowych wzmocnianych włóknem szklanym (GRP) SN10000
- kanały Ø0,40m – Ø0,20m z rur PVC SN8 kl.S SDR 34 o połączeniach kielichowych z uszczelką gumową o powierzchni zewnętrznej gładkiej, o jednorodnej strukturze ścianki rur i kształtek, o sztywności obwodowej nominalnej min. 8 kN/m²
- włączenia do projektowanego kolektora deszczowego Ø0,80 z rur GRP zaprojektowano za pomocą kształtek siodłowych do rur GRP
- włączenia do projektowanego kanału deszczowego Ø0,30 z rur PVC zaprojektowano za pomocą trójników PVC

7.3. Studzienki kanalizacyjne.

Na kanałach zaprojektowano studzienki rewizyjne z kręgów betonowych o średnicy 120cm, 150cm, 200cm oraz 250cm. Ogółem zaprojektowano 38 sztuk typowych studni betonowych z czego:

- 11 szt. studzienek o średnicy 120cm
- 20 szt. studzienek o średnicy 150cm
- 6 szt. studzienek o średnicy 200cm
- 1 szt. studzienek o średnicy 250cm

Studzienki kanalizacyjne betonowe składają się z wjazdu kanałowego typu ciężkiego z pokrywą z wypełnieniem betonowym oraz prefabrykowanych elementów,

- a) dennicy betonowej z kinetą wykonaną z betonu
- b) kręgów betonowych, płyty przejściowej
- c) płyty pokrywowej
- d) pierścieni dystansowych

połączonych ze sobą za pomocą odpowiednich uszczelki z gumy syntetycznej. Styki kręgów łączonych na uszczelkę gumową muszą być zatarte na gładko z obu stron zaprawą szybkowiążącą wysokiej marki.

Prefabrykowane elementy betonowe i żelbetowe wykonane muszą być z betonu B45, wodoszczelnego (W8), mało nasiąkliwego $n_w \leq 4\%$, mrozoodpornego.

W miejscach przejść rurami przez ściany betonowe studzienek należy zastosować przejścia szczelne, króćce dostudzienne, łączniki itp. wymagane przez producenta rur.

Zwieńczenie studni w pasie jezdni ulicy stanowić będą włazy żeliwne typu ciężkiego (D400) z pokrywą wypełnioną betonem. Głębokość osadzania pokrywy wjazdu w korpusie min. 50mm, pokrywa Ø680mm. Studzienkę oznaczoną na planie jako DP1 zaprojektowano jako studzienkę przelewową z przelewem bocznym. Krawędź przelewu na rzędnej 18,38. Studnię wykonać według rys. Nr 7. Studzienkę oznaczoną na planie jako D27 zaprojektowano jako studzienkę z zastawką. Studnię wykonać według rys. Nr 19.

W studzienie oznaczonej na planie jako DR1 zaprojektowano pływakowy regulator przepływu pozwalający na wypływ ze zbiornika na poziomie $q=150$ l/s. Studnię wykonać według rys. Nr 8. Istniejące studzienki kanalizacyjne przewidziane do dalszej eksploatacji oznaczone na planie jako D31; D38; D39; Di1 oraz Di2 należy poddać ocenie stanu technicznego. W razie potrzeby dokonać renowacji, tj. uzupełnić ewentualne ubytki, uszczelnić, wymienić stopnie złączowe na nowe, wymienić wjazd wraz z podbudową na nowy.

7.4. Wpusty deszczowe.

W celu odwodnienia nawierzchni jezdni, zaprojektowano wpusty uliczne w ilości 51 sztuk podłączone do studzienek kanalizacyjnych usytuowanych na projektowanych kanałach deszczowych lub włączone bezpośrednio do kanału poprzez kształtki siodłowe. Miejsce lokalizacji oraz rzędne projektowanych wpustów deszczowych są zgodne z częścią drogową projektu. Wpusty deszczowe zaprojektowano z kręgów betonowych o średnicy wewnętrznej $d = 45$ cm z częścią osadnikową z odejściem Ø 200 mm produkowanych wg normy DIN 4052. Zwieńczenie wpustu stanowi wpust uliczny kołnierzykowy klasy D400 o wymiarach 620x420mm mocowany luźno i na zawiasie. Głębokość osadzenia kratki wpustu w korpusie min. 50mm.

7.5. Zbiornik retencyjny.

Zaprojektowano budowę ziemnego otwartego zbiornika retencyjnego.

Parametry projektowanego zbiornika retencyjnego:

- powierzchnia całkowita	1 581 m ²
- powierzchnia dna zbiornika	943 m ²
- nachylenie skarp	1:1,5
- objętość czynna zbiornika obliczeniowa	2380 m ³
- rzędna korony zbiornika	19,90-20,40m n.p.m.
- rzędna dna zbiornika	17,70m n.p.m.
- rzędna wylotu ze zbiornika	17,37m n.p.m.
- max poziom zwierciadła wody w zbiorniku	19,70m n.p.m.
- głębokość czynna zbiornika	2,0 m

Skarpy zbiornika należy wzmocnić geomatą zbrojoną siatką stalową o podwójnym splocie drutów, wypełnioną dogęszczoną ziemią urodzajną i obsianą mieszanką traw, przyszpilowaną do podłoża szpilkami stalowymi $\varnothing 10\text{mm}$. Teren przyległy do korony skarp pasem o szerokości średnio 1,0-5,0m obsiać mieszanką traw na 5-10cm warstwie ziemi urodzajnej.

W celu zabezpieczenia zachodniej części skarp zbiornika przed erozją powierzchniową należy skarpę na długości $L=20,0\text{m}$ oraz w pobliżu wlotu WL2, WL3 zabezpieczyć za pomocą materacy gabionowych plecionych o wymiarach $300 \times 200 \times 17\text{cm}$ ułożonych na geowłókninie 25kN/m . Materace gabionowe należy przyszpilować do podłoża szpilkami stalowymi $\Phi 16\text{mm}$, długości $L=1,0\text{m}$ o rostawie $1 \times 1\text{m}$.

Dno zbiornika należy wyprofilować ze spadkiem $i=3,0\%$ w kierunku części osadnikowej.

Szczegóły umocnienia skarp zbiornika pokazano na rysunku technologicznym.

Zbiornik można oddać do eksploatacji dopiero po pierwszym koszeniu trawy.

Odpływ wód zgromadzonych w zbiorniku do projektowanej kanalizacji deszczowej zaprojektowano poprzez kanał deszczowy $\varnothing 0,40\text{m}$. Za wylotem ze zbiornika w studziencie kanalizacyjnej DR1 zaprojektowano pływakowy regulator przepływu pozwalający na wypływ ze zbiornika na poziomie $q=150\text{ l/s}$.

7.6. Wlot i wylot ze zbiornika.

Wlot WL2, WL3 oraz wylot WL1 projektuje się wykonać jako rury zlicowane ze skarpą. Zaprojektowano umocnienie skarpy w obrębie wlotów/wylotów w postaci zabruku kamieniem polnym o średnicy zastępczej $\varnothing 8\text{-}12\text{cm}$ układanym na podbudowie betonowej grubości 10cm . Konstrukcję przyczółków na wlocie WL2 oraz wylocie WL1 należy posadzić na fundamencie o wymiarach $30 \times 60 \times 15\text{cm}$, natomiast wlot WL3 na fundamencie o wymiarach $30 \times 100 \times 15\text{cm}$. Krawędzie obrukowania należy zabezpieczyć obrzeżem chodnikowym $8 \times 25 \times 100\text{cm}$ zgodnie z rysunkiem technologicznym.

Parametry projektowanych wlotów/wylotów:

Wylot ze zbiornika - WL1

- średnica rury – $\varnothing 0,40\text{m}$
- rzędna dna rury - $17,37\text{m npm}$

Wlot do zbiornika - WL2

- średnica rury – $\varnothing 0,40\text{m}$
- rzędna dna rury - $17,44\text{m npm}$

Wlot do zbiornika - WL3

- średnica rury – $\varnothing 0,80\text{m}$
- rzędna dna rury – $17,70\text{m npm}$

Umocnienie dna zbiornika o wymiarach $300 \times 300\text{cm}$ w obrębie wlotu WL3 zaprojektowano w postaci płyt wielootworowych $100 \times 75 \times 12,5\text{cm}$ układanych na geotkaninie 40kN . Krawędzie płyt wielootworowych w dnie zbiornika należy zabezpieczyć palisadą z kołków $\Phi 4\text{-}6\text{cm}$ długości

1,00-1,10m zgodnie z rysunkiem technologicznym.

Szczegóły projektowanych rozwiązań przedstawiono na rysunkach technologicznych.

UWAGA: Wyloty oraz wlot należy zlicować ze skarpą.

7.8. Rów kierujący.

W dnie zbiornika zaprojektowano rów kierujący o głębokości około 26-33cm oraz szerokości w dnie 0,60m. Umocnienie rowu kierującego należy wykonać z płyt ażurowych o wymiarach 60x40x10cm. Płyty ażurowe należy wykonać w dnie, na skarpie i po terenie przyległym do skarpy (40cm) na odcinku WL1-WL2 o długości 63,7m. Płyty układać na podsypce cementowo-piaskowej 1:3 grubości 10cm. Dno rowu należy wyprofilować ze spadkiem $i=1,0\text{‰}$ w kierunku części wylotu WL1.

7.9. Schody skarpowe.

Na skarpie zbiornika zaprojektowano schody z prefabrykowanych obrzeży chodnikowych o wymiarach 100x30x8cm i pochyleniu 1:1,5 wpasowane w skarpę zbiornika o nachyleniu 1:1,5, obramowane obrzeżami wkopanymi prostopadle do płaszczyzny skarpy.

Stopnie będą miały wysokość 20 cm (podstopnica), a szerokość 30 cm (stopnica) i układane będą na podsypce cementowo-piaskowej grubości 10-12cm, posadowionej na wylewce z chudego betonu C12/15 oraz warstwie odsączającej z piasku grubości 15cm.

7.10. Ogrodzenie projektowanego zbiornika.

Zaprojektowano ogrodzenie panelowe wokół projektowanego zbiornika retencyjnego.

Opis elementów ogrodzenia:

- Fundamenty pod słupki ogrodzeniowe należy wykonać z betonu kl. C12/15 o wym. 270x270x450mm. Do montażu słupków należy zastosować prefabrykowane stopy nośne
- Przyjęto słupki z profili stalowych zamkniętych o przekroju prostokątnym 60x40mm i grubości ścianki 2,0mm. Wysokość słupków: 2030 mm powyżej poziomu terenu. Słupki zagłębione w fundamencie 450mm. Ilość słupków (bez słupków bramy wjazdowej) 84 szt.
- Panel ogrodzeniowy wykonany z prętów pionowych i poziomych o średnicy $\varnothing 5$ mm o wymiarze oczka 50x200 mm, szerokość panela 2500 mm, wysokość 2000mm. System montażu do słupka za pomocą obejmy z płaskownika 60x40mm (6 szt. na jeden panel).
- Zaprojektowano dwuskrzydłową bramę wjazdową o szerokość 4200mm złożoną z:
  - ramy z profili stalowych zamkniętych o przekroju kwadratowym 50x50mm i grubości 2,0mm.
  - słupków stalowych o przekroju kwadratowym 100x100 i grubości 3mm.

Zabezpieczenie antykorozyjne

Panele ogrodzeniowe, słupki oraz elementy bramy są ocynkowane ogniowo (wewnątrz i z

zewnątrz) .

Na budowie po ostatecznym zmontowaniu elementów, należy wykonać ewentualne uzupełnienie ubytków powłok ochronnych, powstałych w trakcie transportu składowania i montażu, przez pomalowanie farbą naprawczą.

Długość ogrodzenia

Długość ogrodzenia (bez bramy) wynosi $L=208,7\text{m}$.

Lokalizacja projektowanego ogrodzenia przedstawiona na planie sytuacyjnym.

7.11. Układ podczyszczania wód opadowych.

Zaprojektowano układ podczyszczania wód opadowych złożony z osadnika części stałych oraz separatora substancji ropopochodnych przed wylotem do zbiornika.

Przed osadnikiem przewidziano rozdział dopływających wód w studziencie przelewowej, umożliwiającej bezpośredni dopływ na urządzenia podczyszczające całej ilości wód deszczowych jaka spływać będzie z terenu zlewni przy deszczu o natężeniu mniejszym i równym $15\text{dm}^3/\text{sha}$. Pozostała ich ilość przy deszczach o większym natężeniu odpływać będzie do wylotu poprzez zaprojektowany przelew.

W oparciu o koncepcję hydrologiczną i obliczenia hydrauliczne kanalizacji deszczowej ustalono:

- powierzchnia zlewni wynosi – $F_c = 43,9\text{ha}$
- uśredniony współczynnik spływu - $\psi = 0,23$
- powierzchnia zlewni zredukowanej - $F_z = 10,1\text{ ha}$
- współczynnik opóźnienia $\phi = 0,53$.

Przyjmując, że natężenie deszczu obliczeniowego wynosi $q_k = 15\text{ dm}^3/\text{s ha}$, przepływ nominalny wyniesie:

$$q_s = q_k \times F \times \phi \times \psi \text{ [dm}^3/\text{s]}$$

$$q_s = 15 \times 43,9 \times 0,53 \times 0,23 = \mathbf{80,3\text{ dm}^3/\text{s}}.$$

Dla powyższych parametrów zaprojektowano wysokosprawny lamelowy separator wód deszczowych o przepustowości nominalnej $NS = 80/800\text{ l/s}$.

Przed separatorem zaprojektowano osadnik zawieszin mineralnych o pojemności wynikającej z zależności:

$$V = (100 \times q_s) / f_d$$

gdzie f_d – współczynnik gęstości, $f_d=1$

$$V = 100 \times 80 / 1 = 8\text{m}^3.$$

Dla powyższych parametrów zaprojektowano studnię osadnikową o średnicy wewnętrznej $2,0\text{m}$ i pojemności części osadowej $V=5\text{m}^3$.

Parametry technologiczne separatora:

przepływ nominalny/maksymalny - $80/800\text{ dm}^3/\text{s}$,

przewody wlotowy i wylotowy	-	PCV, Dn 400 mm
średnica wewnętrzna separatora	-	2000 mm,
pojemność części osadowej	-	1010 litrów,
pojemność części separacyjnej separatora	-	1970 litrów.

7.12. Likwidacja istniejącego uzbrojenia.

W ramach inwestycji przewidziano do likwidacji następujące odcinki kanalizacji deszczowej:

A) do całkowitej likwidacji (usunięcie z gruntu) przewidziano kanalizację deszczową o następujących średnicach i długościach:

- kanały Ø0,20m o zagłębieniu dna do 1,5m – L = ok. 12,8m	PVC
- kanały Ø0,20m o zagłębieniu dna do 2,0m – L = ok. 10,9m	PVC
- kanały Ø1,0m o zagłębieniu dna do 2,0m – L = ok. 1,2m	BETON

(zasypkę wykopów po usunięciu powyższych kanałów wykonać piaskiem zasypowym)

B) zamulenie specjalistyczną mieszanką do zamulania rurociągów:

- kanały Ø0,20m o zagłębieniu dna do 1,5m – L = ok. 67,2m	PVC
- kanały Ø0,20m o zagłębieniu dna do 2,0m – L = ok. 164,9m	PVC
- kanały Ø0,40m o zagłębieniu dna do 2,0m – L = ok. 5,2m	PVC
- kanały Ø1,0m o zagłębieniu dna do 2,0m – L = ok. 9,6m	BETON

C) po usunięciu z gruntu powyższych kanałów przewidziano do zaślepienia pozostałe w gruncie kanały. Ilość zaślepek:

- 26 zaślepek Ø0,20m	PVC
- 2 zaślepki Ø0,40m	PVC
- pozostały w gruncie kanał Ø1,0m należy zabetonować.	

8. TECHNOLOGIA WYKONANIA ROBÓT

Całość robót należy prowadzić tak aby spełnić wymagania zawarte w normie PN-B-10725.1997 „Przewody kanalizacyjne. Wymagania i badania przy odbiorze”.

8.1 Roboty ziemne

Na całej długości projektowanego uzbrojenia przewiduje się wykonanie wykopów częściowo ręcznie i częściowo mechanicznie. Roboty ziemne powinny być prowadzone mechanicznie w miejscach, gdzie istnieją ku temu dogodne warunki, a więc nie występuje uzbrojenie podziemne. Wykopy ręczne wykonać należy na odcinkach zbliżeń do istniejącego uzbrojenia podziemnego i do drzew z zachowaniem szczególnej ostrożności. Będą to wykopy o ścianach pionowych umocnionych.

Wszystkie napotkane przewody podziemne na trasie wykonywanego wykopu, krzyżujące się lub biegnące równolegle z wykopem należy zabezpieczyć przed uszkodzeniem, a w razie potrzeby wykonać podwieszenie w sposób zapewniający ich ciągłą eksploatację i bezpieczeństwo pracujących w wykopie ludzi.

W przypadku napotkania niezainwentaryzowanych przewodów podziemnych należy ten fakt

zgłosić odpowiednim użytkownikom przewodu.

Z właścicielem kolidujących przewodów należy każdorazowo uzgodnić ich obejście lub przełożenie.

Z uwagi na warunki gruntowe zaprojektowano posadowienie kanału na warstwie podsypki z piasku średniego o grubości po zagęszczeniu $h=15\text{cm}$ zagęszczonej do stopnia zagęszczenia $ID>40\%$, na warstwie podsypki z piasku średniego o grubości po zagęszczeniu $h=20\text{cm}$ zagęszczonej do stopnia zagęszczenia $ID>40\%$, na warstwie podsypki z piasku średniego o grubości po zagęszczeniu $h=25\text{cm}$ zagęszczonej do stopnia zagęszczenia $ID>40\%$, oraz na gruncie rodzimym po dogęszczeniu do stopnia zagęszczenia $id>40\%$. Sposób posadowienia konkretnych odcinków zaznaczony na profilu podłużnym kanalizacji deszczowej. Posadowienie układu podczyszczania wykonać wg. rysunku nr 18.

Zasypkę rurociągów prowadzić należy etapami:

I. Wykonanie warstwy ochronnej o wysokości 30 cm ponad wierzch przewodu z piasku średnioziarnistego lub grubego dobrze uziarnionego wg PN-86/B-02480 "Grunty budowlane".

Zagęszczenie tej warstwy powinno być przeprowadzone z zachowaniem szczególnej ostrożności. Warstwa ta powinna być ubita po obu stronach przewodu. Zasypanie i ubijanie gruntu w strefie ochronnej przewodu należy wykonać warstwami. Grubość ubijanej warstwy nie powinna przekraczać 15cm.

Po próbie szczelności wykonanie warstwy ochronnej w miejscach połączeń kanału.

II. W pasie drogowym zasypkę wykopów powyżej warstwy ochronnej przewodów wykonać warstwami z jednoczesnym zagęszczeniem każdej warstwy zasypowej do uzyskania wskaźnika zagęszczenia $I_s \geq 1,0$ zgodnie z normą PN-S-02205:1998 „Drogi samochodowe - Roboty ziemne – Wymagania i badania.". Zasypkę wykonać piaskiem zasypowym. Do zasyпки jako piasek zasypowy można wykorzystać grunt rodzimy po doziarnieniu oraz po usunięciu frakcji organicznych, spoistych i gruzu.

Poza pasem drogowym zasypkę wykopu wykonywać gruntem rodzimym po usunięciu frakcji spoistych i organicznych, warstwami z jednoczesnym zagęszczeniem każdej warstwy zasypowej do uzyskania wskaźnika zagęszczenia $I_s = 0,95$.

Zagęszczanie zasyпки wykonać należy pod nadzorem geologa potwierdzającego uzyskanie przez każdą warstwę wymaganego stopnia zagęszczenia.

Całość robót ziemnych prowadzić zgodnie z normą PN-B-06050:1999 "Geotechnika - Roboty ziemne – Wymagania ogólne" i normą PN-B-10736:1999 "Roboty ziemne - Wykopy otwarte dla przewodów wodociągowych i kanalizacyjnych – Warunki techniczne wykonania" oraz z instrukcją montażową układania w gruncie rurociągów dostarczoną przez producentów rur.

8.2 Roboty montażowe

Kanalizację układać należy w suchych i zabezpieczonych wykopach. Do budowy kanalizacji stosować rury z materiału podanego w opisie.

Podczas transportu rur, ich montażu, przygotowania podłoża, dokonywania prób i zasypki należy spełniać wymogi instrukcji montażowej układania w gruncie rurociągów dostarczonych przez producentów rur.

Kanalizację zaleca się wykonywać w miarę szybko, aby nie dopuścić do uplastycznienia się podłoża, a tym samym do pogorszenia jego parametrów wytrzymałościowych.

Uwagi dla wykonawcy:

Przed przystąpieniem do robót ziemnych należy zgłosić poszczególnym użytkownikom uzbrojenia podziemnego o terminie prowadzenia robót i potrzebie zabezpieczenia nadzoru z ich strony na czas wykonywania robót. Celem dokładnego zlokalizowania przewodów istniejących podziemnych należy wykonać ręcznie próbne przekopy przed przystąpieniem do robót. Wszelkie uszkodzenia przewodów obcych należy niezwłocznie zgłosić właściwemu użytkownikowi.

9. ODWODNIENIE WYKOPÓW NA CZAS BUDOWY.

9.1. Analiza warunków gruntowo-wodnych i wybór sposobu odwodnienia.

Szczegółowa analiza warunków lokalnych takich jak:

miąższość warstwy wodonośnej w stosunku do dna wykopu

usytuowanie wykopu w stosunku do istniejącej zabudowy i istniejącego uzbrojenia podziemnego

głębokość posadowienia kanałów wykazała, że konieczne będzie zastosowanie odwodnienia wgłębnego przy pomocy instalacji igłofiltrowej natomiast na odcinkach występowania sączeń zastosowanie odwodnienia powierzchniowego (pompowanie z dna wykopu pompą zatapialną).

Dla celów odwodnień przyjęto następujące wartości współczynnika filtracji:

- dla piasku drobnego na pograniczu średniego (Fsa/MSa)	k = 9.0 m/d
- dla piasku drobnego (FSa)	k = 5.0 m/d
- dla piasku pylastego (siSa)	k = 0.5 m/d
- dla piasku ilastego (clSa)	k = 0,2 m/d

Warunki gruntowo-wodne tras projektowanego uzbrojenia zostały szczegółowo opisane w dokumentacji geotechnicznej.

Igłofiltry instaluje się (posadowia) w gruncie metodą wplukiwania za pomocą rur wplukujących połączonych z pompą do wplukiwania lub hydrantem. Komplet instalacji igłofiltrowej IgE81 zawiera dwa rodzaje rur wplukujących (obsadowych):

- małej średnicy D 51 mm,
- dużej średnicy D 133 mm.

o zróżnicowanych długościach dla ułatwienia wplukiwania na różne głębokości.

Rura wplukująca 51 służy do instalowania igłofiltrów w gruntach nie wymagających obsypki filtracyjnej, zaś rura wplukująca Ø133mm służy do instalowania igłofiltrów w przypadkach konieczności stosowania obsypki filtracyjnej. Szczegóły obsługi instalacji IgE81, opis budowy

i działania zgodnie z wytycznymi producentów.

Obsypkę filtracyjną należy wykonać:

- w gruntach przewarstwionych (posiadających warstwy nieprzepuszczalne) na taką wysokość, aby obsypka połączyła wszystkie warstwy odwadnianego gruntu, najczęściej jednak na całej wysokości wpłukania igłofiltru,
- w gruntach jednorodnych, pylastych na wysokość 0,5 m nad górną krawędź filtru (praktycznie 2 wiadra obsypki).

Obsypkę filtracyjną należy wykonać z piasku 0,5–2mm bez zawartości frakcji ilastych (dla pasków pylastych–grunt rodzimy) zachowując warunek według którego wielkość ziarn obsypki powinna być od 5 do 10ciu razy większa od średniej grubości ziarn gruntu (współczynnik strukturalny $S=5-10$).

Odwodnienie będzie prowadzone etapami w zależności od uzyskiwanego efektu.

9.2. Opis projektowanego odwodnienia.

Z uwagi na występowanie wody gruntowej w poziomie posadowienia rurociągów oraz na przyjęty sposób odwodnienia, wykopy powinny być wykonane o ścianach pionowych.

Powyższe uwarunkowania wymagają przyjęcia technologii robót polegającej na wykonywaniu krótkich odcinków kanałów w wykopach otwartych umocnionych i ich sukcesywnym zasypywaniu. Długości odcinka obliczeniowego przyjęto 20,0m, a liczbę zestawów jaką będzie dysponował wykonawca przyjęto 2 zestawy.

Odwodnienie obiektowe studni przelewowej DP1, osadnika OS1, separatora SP1 oraz studni z zastawką kanałową D27 będzie wykonywane we wspólnym wykopie zabezpieczonym stalowymi ściankami szczelnymi GU 16N (wymiar wykopu: 4,2x12,7m). Ściankę szczelną należy zabijać po obwodzie wykopu przy warunku aby górny poziom brusek był minimum 45cm nad poziomem terenu.

Na odcinkach podlegających odwodnieniu liniowemu projektuje się wykonanie wykopu o ścianach pionowych, przy którym zostaną zabite igłofiltru oraz montaż rurociągów ssących.

Projektuje się zastosowanie rurociągów aluminiowych na połączenia szybkozłączne (będące na wyposażeniu zestawu IgE – 81) Ø133mm. Dobór pomp i wymiarowanie rurociągów zaleca się przeprowadzać na przepływy zwiększone w stosunku do obliczeniowych o ok. 50%.

Prędkości przepływów w rurociągach nie powinny przekraczać:

- w rurociągach ssawnych – 1,0m/s
- w rurociągach tłocznych – 2,0m/s

W celu zabezpieczenia nieprzerwanej pracy pomp i urządzeń odwadniających wskazane jest zapewnienie zaopatrzenie w energię elektryczną z dwóch źródeł zasilania. Podstawowa rezerwa sprzętu i instalacji powinna wynosić 40 – 60%, natomiast rezerwa w postaci dodatkowych agregatów pompowych powinna wynosić około 30%. Wszelkie istotne zmiany w projekcie odwodnienia powinny być wprowadzane w uzgodnieniu z projektantem w ramach

nadzoru autorskiego.

9.3. Obliczenia hydrauliczne odwodnienia.

Dopływ wody do wykopu (wykop lądowy, dla odcinka 20m):

$$Q = \frac{1.36 \times k \times S_o \times (2H_o - S_o)}{\lg R/r_o} \quad (\text{m}^3/\text{d})$$

gdzie:

Q - dopływ do wykopu

k - średni współczynnik filtracji

S_o - wymagane obniżenie zwierciadła wody gruntowej

H_o - miąższość strefy czynnej

R - promień depresji

r_o - promień "wielkiej" studni

9.4. Odwodnienie - igłofiltry.

Przyjęto igłofiltry obustronnie zapuszczane o rozstawie co 0,5 oraz 1,0m.

Odcinki objęte odwodnieniem igłofiltrami zamieszczono w poniższej tabeli:

L.p.	Numer odcinka	Rodzaj odwodnienia	Długość odcinka [L] ilość igłofiltrów [n]	Dopływ do wykopu na odcinku 20m [Q]	Czas pompowania*
KANALIZACJA DESZCZOWA					
1.	D9 – D12*	Instalacja igłofiltrowa 1-piętrowa w obsypce filtracyjnej o rozstawie co 1,0m	L=148,0m n=296szt	11 m ³ /d	533mg
2.	D6 – D9*	Instalacja igłofiltrowa 1-piętrowa o rozstawie co 1,0m	L=113,0m n=226szt	58 m ³ /d	720mg
3.	D3 – D6	Instalacja igłofiltrowa 1-piętrowa o rozstawie co 0,5m	L=166m n=664szt	106 m ³ /d	2390mg
4.	DP1 – D3	Instalacja igłofiltrowa 1-piętrowa o rozstawie co 1,0m	L=98,3m n=197szt	31 m ³ /d	480mg
5.	D25 – D27	Instalacja igłofiltrowa	L=56m	34 m ³ /d	432mg

		1-piętrowa w obsypce filtracyjnej o rozstawie co 1,0m	n=112szt		
6.	D8 – D31 D8 – D30	II instalacja igłofiltrowa 1-piętrowa o rozstawie co 1,0m	L=19,4m n=20sz L=12,7m n=13szt	58 m ³ /d	120mg 120mg

*uwzględniono prędkość obniżania i podnoszenia lustra wody

Głębokość zabicia instalacji igłofiltrowej do 4m.

Całkowita ilość igłofiltrów wynosi **1528 szt.**

Poszczególne odcinki przewidziane do odwodnienia pokazano na profilach podłużnych.

9.5. Czas pracy urządzeń odwadniających.

Igłofiltry

Prędkość obniżania i podnoszenia lustra wody w piaskach drobnych wynosi 0,20-0,30 m/d, a w piaskach średnich 0,50-0,90 m/d. Po wykonaniu danego odcinka należy przystąpić do odwodnienia końcowego, które powinno trwać połowę czasu odwodnienia początkowego.

$$T_c = (T_1 + T + T_2) \times 24$$

T_c – czas potrzebny na wykonanie kanalizacji

T_1 – czas odwodnienia początkowego

T_2 – czas odwodnienia końcowego*

*-pod pojęciem odwodnienia końcowego należy rozumieć sukcesywny demontaż igłofiltrów po zakończeniu prac związanych z zasypaniem wykopu.

Całkowity czas pompowania wynosi 4795mg.

9.6. Odwodnienie liniowe (pompowanie bezpośrednie).

W miejscach występowania sączeń przyjęto pompowanie bezpośrednie z dna wykopów pompą zatapialną zlokalizowaną w tymczasowych studzienkach zbiorczych Ø0,80m rozmieszczonych co 20,0m. Czas pracy pompowania bezpośredniego przyjęto wstępnie w ilości 10 m-g na dzień roboczy.

L.p.	Numer odcinka	Rodzaj odwodnienia	Długość odcinka [L] ilość igłofiltrów [n]	Czas pompowani
KANALIZACJA DESZCZOWA				
1.	K19 – D22a	Pompowanie bezpośrednie z dna wykopu	L=116,6m	58mg
2.	D22 - D22b	Pompowanie bezpośrednie z dna wykopu	L=23,0m	12mg

Całkowity czas pompowania dla rurociągu tłoczego wynosi **70 mg**

Ilość tymczasowych studzienek zbiorczych **8 szt.**

Pod wartością 2 sztuk należy rozumieć ilość przestawień studzienek zbiorczych. Ilość tymczasowych studzienek zbiorczych wynikać będzie z technologii prowadzenia prac przez wykonawcę.

9.7. Odwodnienie obiektowe.

Przyjęto igłofiltry zapuszczane do 4,0m oraz 6,0m i zależnie od lokalnie występujących warunków gruntowo-wodnych o rozstawie co 0,5m oraz 1,0m.

Obiekt

- Studnia przelewowa DP1, Osadnik OS1, Separator SP1 oraz studnia z zastawką kanałową D27, wykop o wymiarach:

$$L = 2 \times 12,9\text{m} + 2 \times 4,1\text{m} = 34,0\text{ m},$$

Rozstaw obliczeniowy

(instalacja 1-piętrowa w obsypce filtracyjnej po obwodzie o rozstawie co 0,5m w układzie liniowym, **n=68 szt.**

Głębokość zabicia instalacji igłofiltrowej do 4m.)

Dopływ do wykopu

- $Q = 20\text{ m}^3/\text{d}$

$$(T_1 + T_2) \times 24 = (12 + 2 + 1) \times 24 = \mathbf{360\text{ mg}},$$

Łączny czas pracy instalacji igłofiltrowej wynosi: 2 zestawy x 360mg = **720 mg**

gdzie:

T_1 – czas odwodnienia początkowego [doby]

T_2 – czas odwodnienia końcowego [doby]

T – czas potrzeby na wykonanie kanalizacji na danym odcinku [doby]

*uwzględniono prędkość obniżania i podnoszenia lustra wody

Całkowita ilość igłofiltrów wynosi 68 szt.

Całkowity czas pompowania wynosi 720mg.

UWAGA: Projektant przewiduje, że wykonawca rozpocznie odwodnienie igłofiltrami o rozstawie igieł większym niż projektowany (obliczeniowy) zagęszczanym stopniowo do uzyskania efektu odwodnienia.

9.7.1. Opis projektowanego odwodnienia obiektowego.

Przyjmuje się następujące etapy prowadzenia prac oraz rodzaje odwodnienia:

Studnia przelewowa DP1, Separator SP1, osadnik OS1, studnia D27

1. Zabicie ścian szczelnych (obudowy wykopu) ze stalowych grodzic o długości $l=6,5m$.
2. Wykonanie wykopu pod wodą do poziomu 16,03m.
3. Zapuszczenie instalacji igłofiltrowej po zewnętrznej stronie ścianek szczelnych w warstwę piasku ilastego i obniżenie zwierciadła wody o min. 3,0m (do rzędnej min 15,81m npm). Głębokość zabicia instalacji igłofiltrowej do 6,0m.
4. Wylanie warstwy wyrównawczej gr. 10cm z betonu C16/20.
5. Wstawienie do wykopu osadnika i separatora i wypełnienie ich wodą.
6. Zasypanie wykopu etapami warstwami po ok. 0,20m z zagęszczeniem do wskaźnika zagęszczenia $id>0,4$ do poziomu posadowienia studni D27 oraz studni przelewowej DP1.
7. Wstawienie do wykopu studni D27 oraz studni przelewowej DP1.
8. Zasypanie wykopu etapami warstwami po ok. 0,20m z zagęszczeniem do wskaźnika zagęszczenia $id>0,4$.
9. Wyciągnięcie ścianek szczelnych.

9.8. Pompowanie rezerwowe.

Pompowanie rezerwowe należy przyjąć w wysokości 33% czasu pompowania.

Igłofiltry – $4795 \times 33\% = 1582 \text{ mg}$

Pompowanie bezpośrednie z dna wykopu – $70 \times 33\% = 23 \text{ mg}$

Odwodnienie obiektowe (igłofiltry) – $720 \times 33\% = 238 \text{ mg}$

9.9. Odprowadzenie wody.

W celu wykonania odwodnienia obiektowego: studni przelewowej DP1, separatora SP1, osadnika OS1 oraz studni D27 należy w pierwszej kolejności wykonać zbiornik retencyjny do którego odprowadzać będziemy wodę z odwadnianego wykopu.

Odprowadzenie wody z odwodnienia obiektowego oraz odwodnienia liniowego (kanalizacja deszczowa) projektuje się wykonać rurociągami tłocznymi stalowymi kołnierzowymi $\phi 150mm$ do wykonanej kanalizacji deszczowej oraz wykonanego zbiornika retencyjnego.

Łączną długość rurociągów tłocznych wynosi **900 m**.

9.10. Uwagi dla wykonawcy.

Prace odwodnieniowe należy przeprowadzać w okresie bezdeszczowym (suchym), kiedy zwierciadło wody gruntowej znajduje się na najniższym poziomie.

W czasie wplukiwania igłofiltrów należy zwrócić uwagę na miejsca w których w podłożu projektowanych kanałów w nasypach niekontrolowanych występują duże ilości cegły, kamieni, żużla i innych odpadków budowlanych oraz na istniejące uzbrojenie podziemne. Igłofiltrów należy zabijać około 1,0m poniżej projektowanego obniżenia zwierciadła wody gruntowej.

W przypadku napotkania trudności z wplukiwaniem igłofiltrów należy zamiennie odwadniać wykopy bezpośrednio pompami o odpowiedniej wydajności.

Czas pracy urządzeń odwadniających jest uzależniony od czasu wykonywania obiektów. Projektant może określić jedynie orientacyjny czas odwodnienia początkowego (wyprzedzającego prace budowlane) i czas odwodnienia końcowego (przywrócenie pierwotnego poziomu wody gruntowej). Czasy te podyktowane są zabezpieczeniem gruntu przed m. in. zjawiskiem sufozji.

Projektant przewiduje, że wykonawca rozpocznie odwodnienie igłofiltrami o rozstawie igieł większym niż projektowany (obliczeniowy) pod warunkiem uzyskania efektu odwodnienia.

Projektant zaleca wykonywanie odwodnienia w sposób ciągły tj.:

- nie należy wyłączać instalacji igłofiltrowej nawet na okres kiedy nie są prowadzone prace związane z wykonaniem projektowanej kanalizacji,
- podczas wykonywania „pierwszego” odcinka projektowanej kanalizacji deszczowej (około 20m), na którym już zainstalowana jest instalacja igłofiltrowa, należy przewidzieć wplukiwanie igłofiltrów na następnym odcinku w celu uniknięcia wahań poziomu wód gruntowych związanych z odwodnieniem początkowym i odwodnieniem końcowym.

Projektant podkreśla, iż poziomy zwierciadła wód gruntowych mogą ulec wahaniom w miarę prowadzenia prac budowlanych. Czas pracy urządzeń odwadniających powinien być rozliczany na podstawie wpisów do dziennika pracy sprzętu.

W trakcie prowadzenia robót odwodnieniowych należy na bieżąco kontrolować budynki i obiekty, w rejonie których prowadzone jest odwodnienie i w przypadku jakichkolwiek zmian niezwłocznie przerwać odwodnienie i poinformować o zaistniałym fakcie inspektora nadzoru i projektanta. W przypadkach stwierdzenia rys, pęknięć ścian istniejących budynków przed przystąpieniem do robót odwodnieniowych należy opracować dokumentację fotograficzną tych budynków, a w przypadkach szczególnych dokonać oceny stanu technicznego budynków.